

**Posudek diplomové práce Michaely Luňáčkové
„Jazyk a styl současných politických textů“**

Diplomová práce Michaely Luňáčkové je věnována tématu nesporně důležitému a zajímavému; z popisu jazyka užívaného v textech politických stran mohou přitom vyplývat i závěry mající nezanedbatelný dosah pro komunikační praxi.

Autorka se seznámila s některými významnými pracemi o sociální komunikaci (na jejich základě načrtává v úvodní části práce užitečný přehled pozice politických textů v rámci této komunikace) i s novějšími českými pracemi věnovanými charakteristice jazyka politiky. Je třeba ocenit, že čerpá i např. z psychologicky podložené monografie o metaforách v politice (V. Chrz); z relevantních příspěvků postrádám v diplomové práci zmínku o studii J. Hlavsové (ve sborníku *Český jazyk na přelomu tisíciletí*).

Hlavní, materiálová část práce má podobu několika sond popisujících rysy jazyka užívaného v současných českých politických textech. Postupně jsou probírána typická adjektiva a jejich významy, metafory v politice (zde ovšem dochází k určitému křížení s předchozí skupinou – i adjektiva jsou někdy užívána metaforicky), frazeologie a uplatnění expresivity. Jako zdroj dokladů byly vhodně využity texty tří politických stran, které reprezentují různé složky politického spektra (včetně jeho extremistického okraje). Výklad zahrnuje nemalé množství zajímavých jazykových dokladů.

K uspořádání výkladů a charakterizaci dokladů je ovšem možno mít různé poznámky a doplňky. Především by si zasloužily zřetelnější odlišení formulace, kdy jde o užití slov v běžných významech a v běžných spojeních, které mají v zásadě neutrální platnost (*evropská města*), a případy, ve kterých se uplatňují aktualizací posuny (*ekonomický bič* apod.). Určitě se také od sebe odlišují ustálená obrazná spojení jako *bílá kniha* nebo *černý pasažér* a na druhé straně výrazy typu *červená cesta*, *modrá šipka*. I výčty slovních obrátů typických pro jednotlivé politické strany ovšem zřetelně poukazují na rozdíly v jejich směřování a v komunikační strategii.

Dále: Nemyslím, že by v případě „znaků české státnosti“ (*státní znak*, *státní symbol*) docházelo k rozšíření slovníkového významu adjektiva (s. 25). Adjektivum *státní* znamená nejen „spravovaný státem“, ale také má čistě relační význam „vztahující se ke státu“.

Na s. 79 patrně nedopatřením vypadl doklad, v němž dochází „k přesmyknutí východiska a jádra“.

Na s. 87 postrádám příklad na využití jazykových kontrastů v politických heslech.

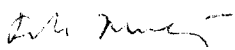
Obecně je pak možno říci, že práce přináší velké množství utříděných ukázek toho, jak vypadá užívání jazykových prostředků v současných politických textech, mnohem méně se však dozvídáme o stylu těchto textů. Soustavnější pozornost by si zasloužily různé formy přesvědčování a manipulace charakterizující tyto texty či jejich výstavba na vyšších jazykových úrovních.

Po jazykové a formální stránce neobsahuje práce výraznější nedostatky, občas však narážíme na drobné vyjadřovací nekorektnosti, resp. formulační neobratnosti: „slova, která [...] a které“ (s. 16), „Rozbor užitých metafor v politických textech“ (s. 40), „strany [...] stojící na náboženství a tradiční rodině“ (s. 45).

Celkově práce bezpochyby vyhovuje požadavkům kladeným na diplomové práce. Doporučuji ji k obhajobě.

Navrhované hodnocení: velmi dobře

V Praze dne 30. srpna 2010

Prof. PhDr. Petr Mareš, CSc.,
ÚČJTK FF UK v Praze